



KIIFO

INSTITUTT FOR
KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFORSKNING

Årsmelding 2014

INNHold

INNHold	1
1 KIFO, INSTITUTT FOR KIRKE-, RELIGION- OG LIVSSYNSFORSKNING	2
2 VIRKSOMHETEN 2014	3
2.1 ORGANISASJON OG STAB	3
2.2 KONTAKT OG SAMARBEID I NETTVERKET	4
2.3 INTERNASJONALT SAMARBEID.....	6
2.4 SENTRALE AKTIVITETER 2014.....	6
2.5 PUBLISERING OG FORMIDLING	8
2.6 ØKONOMI	8
2.7 STYRETS VURDERING	9
3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET	10
3.1 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE 2014.....	10
3.2 REPRESENTANTSKAPET 2014.....	10
3.3 KIFOS STYRE 2014.....	11
4 ANSATTE	12
5 PROSJEKTER UNDER ARBEID 2014	13
5.1 REFORMER OG ENDRINGSPROSESSER I DEN NORSKE KIRKE.....	13
5.2 RELIGIONEN I SAMFUNNET OG DEN RELIGIØSE PLURALISMEN	15
5.3 LIVSSYNN, VERDIER OG ETIKK.....	18
5.4 ANALYSE AV OG FORSKNING PÅ REGISTERDATA OG STATISTIKK PÅ KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFELTET	19
5.5 ANDRE PROSJEKT	20
6 PUBLIKASJONER	21
6.1 BØKER.....	21
6.2 ARTIKLER I BØKER	21
6.3 ARTIKLER I TIDSSKRIFTER	21
6.4 INSTITUSJONSRAPPORTER EL. LIGN.	22
6.5 BOKANMELDelse I VITENSKAPELIG TIDSSKRIFT/FAGTIDSSKRIFT	22
6.6 FRAMTREDEN I MEDIA: KRONIKKER, ARTIKLER, INTERVJUER	22
6.7 BEDØMMELSESKOMITEER (DR.AVH., DISPUTASER, TILSETTINGER)	24
6.8 INVITERT PRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE	24
6.9 PAPERPRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE	25
6.10 FOREDRAG OG GJESTEFORLESNINGER	27

1 KIFO, INSTITUTT FOR KIRKE-, RELIGION- OG LIVSSYNSFORSKNING

KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (tidligere Stiftelsen Kirkeforskning) ble opprettet i 1993 av Kirkerådet i Den norske kirke etter oppdrag fra Kirkemøtet, og har i følge vedtektene følgende formål:

- Å drive og stimulere til forskning om kirke, religion og livssyn i samfunnet
- Å drive utrednings- og utviklingsarbeid i det samme fagområdet
- Å formidle forskning og forskningsresultater til brukerne; til menighetene, til samfunnet og til den offentlige debatten

KIFO skal drive forsknings-, utrednings- og utviklingsarbeid innenfor sitt arbeidsområde, med særlig vekt på empirisk forskning. KIFO skal være en fri og uavhengig forskningsinstitusjon. Grunnforskning vil ofte være initiert av KIFO og/eller KIFOs samarbeidspartnere og finansiert gjennom grunnfinansieringen, eventuelt gjennom Norges Forskningsråd eller andre eksterne forskningsfond. Anvendt forskning vil som regel være utviklet i samarbeid med og finansiert av oppdragsgivere.

KIFO har et fokus på rollen Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn har i samfunnet, og virkninger av politiske og kulturelle endringer. Videre har KIFO oppmerksomhet rettet mot mangfoldet innenfor religions- og livssynsfeltet og i den sosiale og kulturelle konteksten. Aktuelle problemstillinger på den hjemlige arena er også viktig å belyse ut i fra et internasjonalt perspektiv.

KIFO har videre en fler- og tverrfaglig profil. Den er flerfaglig ved at både empiriske, historiske og systematiske studier inngår, og så vel deskriptivt som normativt orienterte fag betraktes som relevante. Og den er tverrfaglig ved at de ulike fagperspektivene settes i stadig gjensidig dialog med hverandre. I praksis skjer dette ved at fagpersoner med ulik kompetanse samarbeider om prosjekter, og gjennom å inkludere ulike teoretiske, empiriske og metodiske perspektiver.

KIFOs forskningsmiljø og forskningsnettverk utgjøres av 1) et forskningssenter med en fast stab av forskere, og 2) et nettverk av hovedsamarbeidspartnere, hovedsakelig fra universitets- og høyskolesektoren, som er knyttet sammen gjennom samarbeidsavtaler, og 3) et av styret oppnevnt Forskningsutvalg (FU) med eksterne medlemmer. Sammen skal disse virkeliggjøre KIFOs formål og strategi.

Strategisk plan for 2014–2016 fastsetter følgende særlige satsingsområder for virksomheten i denne perioden:

- Endring og kontinuitet i Den norske kirke
- Religionen i samfunnet og religiøst mangfold
- Livssyn, verdier og etikk

Analyse av og forskning om statistikk-data for kirke-, religions- og livssynsfeltet er et kontinuerlig ansvar for KIFO.

2 VIRKSOMHETEN 2014

2.1 ORGANISASJON OG STAB

Ordinært består staben på KIFO i 2014 av 5 fast ansatte forskere i 100 prosents stilling. I 2014 var staben noe redusert i påvente av nyansettelse i ledig forskerstilling. Religionsviter (PhD) Nina Hoel begynte i en forskerstilling på KIFO 18. august. Forsker Ulla Schmidt gikk ut i permisjon fra 1. november for å begynne i ny stilling ved Aarhus Universitet. PhD stipendiat Ann Kristin Gresaker avsluttet sitt engasjement 30. april. Det har vært engasjert assistenter tilsvarende 0,5 årsverk og en professor II stilling. I tillegg er det to deltidsansatte regnskapsmedarbeidere. Totalt var det 7,7 årsverk ved KIFO i 2014.

Representantskapsmøtet ble avholdt 3. juni 2014. Ved valg til KIFO-styret ble professor Harald Askeland, Diakonhjemmet Høgskole valgt for 3 år. Vara: Stipendiat Knut Tveitereid, NLA Høgskolen i Bergen.

En annen sak på Representantskapsmøtet i 2014 var endring av vedtekter for KIFO, etter forslag fra styret. I dette inngikk navneendring for KIFO, til KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning. Endringen er begrunnet med at det nye navnet bedre kommuniserer stiftelsens faktiske virksomhet. Det nye navnet beskriver KIFOs formål slik det hele tiden har vært formulert i vedtektenes formålparagraf § 2. Øvrige endringer er at leder i styret heretter velges av Representantskapet og ikke oppnevnes av Kirkerådet. Kirkerådet oppnevner fortsatt en representant til styret, og denne er valgbar til styreleder. Kirkerådet oppnevner nå to medlemmer til Representantskapet mot tidligere 3. Bakgrunnen for endringene er at Kirkerådet fra og med 2013 overtok ansvaret for tildeling og oppfølging av statstilskuddet til KIFO. Tidligere var det Kirkedepartementet som forvaltet dette. Som stiftelse ønsker KIFO større selvstendighet fra tilskuddsmyndigheten.

Vedtektsendringene for valg av styrerepresentanter og styreleder vil tre i kraft når de nåværende valgperiodene utløper. Kirkerådet har gjenvalgt Arne B. Grønningsæter, Forskningsleder ved FAFO, som styrerepresentant og styreleder for KIFO for perioden 2013 – 2016. Staben ved KIFO valgte å forlenge perioden til Ida Marie Høeg slik at hun representerte de ansatte ved styremøtet i desember, og valgte Nina Hoel som ny ansatte-representant fra og med første styremøte i 2015 med Olaf Aagedal som vararepresentant.

KIFOs styre har avholdt fire møter og behandlet 24 saker. Styret har behandlet og vedtatt endring i vedtektene som ble fremmet som sak og endelig vedtatt i Representantskapet. I maimøtet ble det også gjort vedtak om ansettelse i ledig forskerstilling.

Styreleder, forskningssjef og rådgiver møtte til det årlige møtet med Kirkerådet 19. mars. Forskningssjef har også møtt Kirkerådet 4. desember til en samtale om tildeling av statstilskuddet og budsjett for 2016.

KIFOs forskningsutvalg (FU) har en rådgivende funksjon overfor styret og forskningssjefen. Utvalget har i 2014 bestått av førsteamanuensis Geir Skeie, Universitetet i Stavanger, forsker I Hilde Lidén, Institutt for samfunnsforskning, førsteamanuensis Lars Laird Iversen, Det teologiske menighets-

fakultet og forsker I Olaf Agedal, representant for de ansatte. Det har vært tre møter i utvalget 2014 inkludert fellesmøtet med styret i mai. FU har i 2014 behandlet 19 saker. Forskningsutvalget har også vært redaksjonsutvalg for bokserien KIFO Perspektiv ved Akademika forlag. Forlaget har imidlertid sagt opp avtalen med KIFO om denne serien, grunnet omorganisering og nedbemanning. Ettersom KIFO-forskere har gitt ut flere bøker de senere årene på andre forlag, har KIFO Perspektiv foreløpig blitt lagt på is.

2.2 KONTAKT OG SAMARBEID I NETTVERKET

KIFO arbeider sammen med sine hovedsamarbeidspartnere og andre nasjonale og nordiske institusjoner om en rekke forskningsprosjekter, blant annet:

- Evalueringsforskning på trosopplæringsreformen i Den norske Kirke: KIFO er ansvarlig for oppdraget, og Universitetet i Agder og Universitetet i Nordland deltar.
- Det nordiske forskningsprosjektet NOREL (2009 – 2014) som ledes fra KIFO, har deltakelse fra Universitetet i Agder, Universitetet i Oslo og universiteter i Danmark, Sverige og Island samt The Church Research Institute i Finland.
- Konfirmasjon 2013 i samarbeid med Kirkelig utdanningscenter i nord (KUN).
- Grunnlovsjubileet som minnepolitikk. Dokumentasjon og analyse av Grunnlovsjubileet 2014. KIFO er prosjektleder, og Rokkansenteret, Universitetet i Oslo og London School of Economics deltar.
- Evaluering av gudstjenestereformen ledes av Ansgar Teologiske Høgskole. KIFO og MF deltar.
- Kirkemusikk i Norge på 2000 tallet ledes av Telemarksforskning, og KIFO og Musikkhøgskolen deltar.
- 17. mai som kulturmøte ledes av Lokalhistorisk institutt (LHI). KIFO deltar sammen med Akershusmuseet.
- Tiden etter konfirmasjon. KIFO har prosjektleder, IKO – Kirkelig pedagogisk senter og KUN, Kirkelig utdanningscenter i nord, deltar.
- Reassembling Democracy (REDO). NFR-finansiert og ledes av Teologisk Fakultet, Universitetet i Oslo. KIFO deltar i den internasjonale forskergruppen.
- KIFO deltar i referansegruppen for Menighetsutvikling i folkekirken i regi av Det teologiske Menighetsfakultet.
- Endringsarbeid i selvhjelpsgrupper/Selvhjelp i lokalsamfunn: NIBR administrerer dette prosjektet, KIFO deltar sammen med Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA).
- Evaluering av Gudstjenestereformen i Den norske kirke i samarbeid med Angar Teologiske Høgskole og Menighetsfakultet.

I Representantskapsmøtets faglige del var temaet: Religionens tilbakekomst i offentligheten? – Hovedfunn fra NOREL- prosjektet. Innledning ved Inger Furseth, KIFO og Institutt for sosiologi og Samfunnsgeografi, UiO. Kommentar ved Sturla Stålsett, sokneprest i Sagene menighet (tidligere leder for utredningen «Det livssyns åpne samfunn»).

KIFO-seminaret våren 2014 var samtidig avslutningskonferanse for det nordiske forskningsprosjektet NOREL, og ble avholdt 27.–28. mars på Diakonhjemmet Høgskole. Tema for konferansen var: Return of religion in the public sphere? The Nordic countries from 1980s until the present. Hovedforedraget

var ved Professor Michael Minkenberg fra Europa-Universität Viadrina, Frankfurt (Oder) med tema: Religion, State, and Democracy in Western Societies. Andre foredragsholdere var Inger Furseth, KIFO og UiO, Annette Leis Peters, Universitetet i Uppsala, Kimmo Ketola, The Church Research Institute, Finland, Lene Kühle, Aarhus Universitet, Bjarni R. Sigurvinsson, Islands Universitet, Ulla Schmidt, KIFO, Brian Jacobsen, Universitet i København, Mia Lövheim, Uppsala Universitet, Henrik Reintoft Christensen, Aarhus Universitet, Pål Ketil Botvar, KIFO, Kati Niemelä, University of Helsinki, Jonas Lindberg, Uppsala Universitet, Knut Lundby, UiO, Henrik Reintoft Christensen, Aarhus Universitet, Ann Kristin Gresaker, KIFO og Pål Repstad, Universitet i Agder. Seminaret hadde 57 deltagere. Inger Furseth hadde ansvaret for den faglige planleggingen av seminaret.

KIFO var medarrangør på Kirkerådets konferanse for kompetansenettverket for trosopplæring i Den norske kirke 29. april på Diakonhjemmet Høgskole. Tema for konferansen var Trosopplæringens breddeperspektiv og samarbeid mellom menighet og organisasjon om trosopplæring. KIFO forskerne Pål Ketil Botvar, Ulla Schmidt og Olaf Agedal, samt Elisabet Haakedal fra Universitetet i Agder presenterte funn fra prosjektet evalueringsforskning på trosopplæringsreformen. Konferansen hadde 84 deltagere. Ulla Schmidt hadde ansvar for planlegging og gjennomføring av konferansen.

KIFO hadde stand på Trosopplæringskonferansen på Lillestrøm 22. oktober, med salg av publikasjoner og informasjon om KIFOs forskningsvirksomhet.

Ulla Schmidt er KIFOs representant i referansegruppen for MFs menighetsutviklingsprosjekt.

Det er også samarbeid i nettverket ved at KIFO forskere påtar seg undervisnings-, veilednings- og evalueringsoppdrag for studenter ved institusjonene.

2.3 INTERNASJONALT SAMARBEID

KIFOs forskere har i 2014 vært aktive i flere internasjonale forskningssamarbeidsprosjekter, og har verv i internasjonale fagorganisasjoner:

I prosjektet *The role of religion in the public sphere. A comparative study of the five Nordic countries (NOREL)* deltar forskere fra Uppsala Universitet, Aarhus Universitet, Islands Universitet og Church Research Institute, Finland, Helsinki Universitet, Københavns Universitet, såvel som Universitetet i Agder og Universitetet i Oslo. Prosjektet ledes av KIFO v/ Inger Furseth, og i tillegg deltar Pål Ketil Botvar, Ulla Schmidt, Ann Kristin Gresaker, Sivert Skålvoll Urstad og Sunniva Holberg fra KIFO. Inger Furseth arrangerte og ledet avslutningskonferansen for NOREL prosjektet med 57 deltagere fra de 5 nordiske land.

Ida Marie Høeg er medlem av nettverket *International Research on Confirmation*. Nettverket driver prosjektet *The Second International Study on Confirmation Work*, som ledes av Friedrich Schweitzer, Universitetet i Tübingen. I prosjektet deltar forskere fra Danmark, Finland, Tyskland, Østerrike, Ungarn, Polen, Sverige og Sveits. Hun er også medlem av styringsgruppa for *Nordic Network of Thanatology*.

Pål Ketil Botvar, deltar i et internasjonalt forskernettverk tilknyttet Universitetet i Würzburg med prosjektet *Religion og menneskerettigheter*.

Nina Hoel er Co-Chair of American Academy of Religion's Religion and Sexuality Group (2014 – 2018). I 2014 var hun Programme Committee Member for African Association for the Study of Religions, 6th AASR conference in Africa. Siden 2011 har hun samarbeidet med Assoc. Prof. Sa'diyya Shaikh (University of Cape Town, South Africa) og Ass. Prof. Gabeba Baderoon (Penn State University, USA) om prosjektet "Theorizing Experience, Subjectivity and Narrative in Studies of Gender and Islam". Prosjektet består i en konferanseserie og flere publikasjoner på temaet.

2.4 SENTRALE AKTIVITETER 2014

Prosjektporteføljen for 2014 avspeiler KIFOs strategiske mål slik disse er uttrykt i strategisk plan 2014–2016 og den etterspørsel som uttrykkes gjennom eksternt finansiering. I 2014 faller de eksternt finansierte prosjektene i stor utstrekning innenfor KIFOs satsningsområder og bidrar på den måten til at KIFOs sentrale forskningsmål realiseres.

I utvikling av eksternt finansierte prosjekter så vel som gjennom prioritering innenfor sin grunnbevilgning, legger KIFO vekt på å respondere på aktuelle utviklingstrekk, behov og initiativer på området kirke, religion og livssyn i samfunnet.

Grunnbevilgningen søkes brukt på to måter, ved (1) å tilføre ytterligere forskningsbasert kunnskap på områder med eksternt finansierte prosjekter, og dermed supplere, utdype og publisere kunnskap som bygges opp gjennom slike prosjekter og aktuelle behov som avdekkes; (2) og støtte forskning som besvarer aktuelle utviklingstrekk og behov på områder med svakere tilgang på eksternt finansiering. Det legges også vekt på å anvende, analysere og forske på data tilgjengelige gjennom kirkelige statistikker og registre, både gjennom særskilte prosjekter primært basert på

kirkestatistikkdata, og gjennom å utnytte og analysere slike data i andre prosjekter i kombinasjon med andre datakilder.

I tråd med disse overordnede prinsippene har KIFO videreført prioriteringen fra 2014 av følgende forskningsområder:

- Forskning om sentrale reform- og endringsprosesser i Den norske kirke, herunder forskning om kirkelig demokrati, trosopplæringsreformen og kultursatsingen i Den norske kirke
- Forskning om religion og offentlighet og religiøst mangfold
- Forskning som gjennom anvendelse og analyse av kirkestatistikk og registerdata gir kunnskap om tilstand og endring i Norge på området kirke, religion og livssyn.

Noen utvalgte prosjekter

- Evaluering av Trosopplæringsreformen i Den norske kirke, finansiert av Kirkerådet med en totalsum på 3,5 millioner (inkl. mva) for perioden 2011–2013. Prosjektet ledes av Ulla Schmidt, og av andre KIFO-forskere deltar Ida Marie Høeg, Pål Ketil Botvar og Olaf Aagedal og forskningsassistentene Sivert Skålvoll Urstad og Frode Kinserdal.
- Det nordiske forskningsprosjektet NOREL, The role of religion in the public sphere. A comparative study of the five Nordic countries. Prosjektet er et NORDCORP-prosjekt, finansiert av NOS-HS, med en totalsum på ca. 600 000 EUR for perioden 2009–2014. Prosjektledelse og administrasjon er lokalisert ved KIFO og programmet ledes av Inger Furseth. Andre KIFO-forskere er Pål Ketil Botvar, Ulla Schmidt og forskningsassistentene Sivert Skålvoll Urstad, Frode Kinserdal og Sunniva Holberg. Ann Kristin Gresaker er tilsatt ved KIFO i den ene av to PhD. stipendiatstillinger tilknyttet NOREL.
- Grunnlovsjubileet som minnepolitikk. Etnisitet, religion og konstitusjon i dagens Norge, finansiert av Stortinget, Norges Forskningsråd og KIFO, med en totalramme på ca. 1,5 mill. for prosjektperioden 2014–2015. Prosjektet ledes av Olaf Aagedal, og Pål Ketil Botvar, Ånund Brottveit og Sunniva E. Holberg deltar.
- KIFO har utarbeidet Tilstandsrapport for Den norske kirke 2014 (skrevet av Sunniva E. Holberg og Ånund Brottveit). Rapporten, som er en årlig leveranse til KR/FAD, analyserer registerdata og kirkelige statistikker og skal bidra med kunnskap til departement, aktører på ulike nivåer i Den norske kirke og offentligheten.

I tillegg til sitt kontinuerlige arbeid med analyse av og forskning på statistikk- og registerdata på kirke-, religions- og livssynsfeltet, deltar KIFO ved forsker Ida Marie Høeg i Statistisk sentralbyrås Kirke-KOSTRA gruppe.

KIFO har i 2014 fortsatt å bidra til utgivelsen av Nordic Journal of Religion and Society (NJRS), som er publisert av Akademi forlag og er et nivå 2-tidsskrift. Inger Furseth og Lene Kühle er redaktører. NJRS' utgivelser støttes i tillegg fra Nordisk publiseringnemnd for humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter (NOP-HS).

2.5 PUBLISERING OG FORMIDLING

Samlet sett har KIFO hatt et publiseringsår med omtrent samme volum som tidligere år. (Fullstendig liste over publikasjoner finnes under pkt. 6)

	2013 Sum	2014 Sum	Hvorav på engelsk		Vitensk. nivå 2		Vitensk. nivå 1		Ikke fagfelle vurdert
			2013	2014	2013	2014	2013	2014	
Bøker	2	1	1	1	1	1	1		
Artikler i tidsskrifter og bøker	18	12	7	4	3	2	14	8	2
Institusjonsrapporter el. lignende	6	5		1					
Bokanmeldelser i vitenskapelige tidsskrifter/fagtidsskrifter	1	0	1						

I tillegg til publisering av bøker, artikler i bøker og tidsskrifter og forskningsrapporter, deltar forskerne på vitenskapelige konferanser og presenterer sine forskningsfunn. Forskerne har hatt totalt 11 inviterte presentasjoner ved vitenskapelige konferanser og i tillegg 24 paperpresentasjoner ved vitenskapelige konferanser.

KIFOs forskere er dessuten svært aktive når det gjelder forskningsformidling og kommunikasjon med KIFOs ulike brukergrupper og med offentligheten, som departement, Kirkerådet, bispedømmeråd, fellesråd og menigheter på diverse samlinger hos disse; konferanser, fagdager og etterutdanningskurs. Se liste under foredrag og gjesteforelesninger på side 26–28 som viser totalt 29 foredrag og gjesteforelesninger. Listen over framturen i media (s. 22–24) med kronikker, artikler og intervjuer, viser at KIFO-forskerne også er aktive og etterspurte for kommentarer og synspunkter i presse og media og gjennom det når ut til offentligheten. Totalt har de registrert 50 opptredener i media i 2014.

2.6 ØKONOMI

Statstilskuddet til KIFO utgjorde 6,25 mill. kroner i 2014. De samlede inntektene var 8,6 mill. kroner. Eksterne prosjektinntekter var 2,1 mill. kroner i 2014. De største prosjektene er Grunnlovsjubileet, NOREL, Evalueringsforskning på Trosopplæringsreformen, Selvhjelp i lokalsamfunnet, Konfirmasjon 2013 og Evaluering av gudstjenestereformen. Medlemskontingent fra 10 hovedsamarbeidspartnere er tilsammen kr 200 000.

KIFO er lokalisert på Diakonhjemmet Høgskole, gjennom en leieavtale med Diakonhjemmets Stiftelse. Kontrakten utløper 2017.

2.7 STYRETS VURDERING

I sin samlede vurdering av KIFOs aktiviteter og virksomhet 2014 vil KIFOs styre fremheve følgende:

KIFO har en meget høy aktivitet på prosjektsiden, med kvalitet, bredde og relevans. Forskerne har en høy aktivitet på publisering og formidling. KIFO har vært synlig i media og den offentlige debatt og er dermed en fortsatt viktig premissleverandør for den religions- og kirkepolitiske offentlige samtalen.

Styret vil også understreke det verdifulle i at KIFO har ivaretatt og videreutviklet sine internasjonale faglige nettverk og sin internasjonale orientering.

Det er sendt et betydelig antall søknader om eksternt finansierte prosjekter, noe som betyr at vi fortsatt ligger på et høyt nivå når det gjelder prosjektakkvisisjon. Samtidig er det viktig at KIFO nå prioriterer utvikling av nye større og langsiktige forskningsprosjekter.

Styret har utarbeidet forslag til vedtektsendringer som følge av at Kirkerådet har overtatt funksjonen som forvalter av statstilskuddet, noe som tidligere lå i departementet. Styringsorganene avspeiler nå KIFOs uavhengighet som forskningsstiftelse, samtidig som relasjonen og kommunikasjonslinjene til Kirkerådet ivaretas på en god måte.

Styret har også arbeidet videre med en gjennomgang av KIFOs hovedsamarbeidsmodell. Dette arbeidet vil fortsette i 2015. I en periode med viktige endringer i KIFOs omgivelser, samtidig som det er utskiftninger i staben, er det naturlig å holde fokus på egen strategiutvikling. Den nye strategiplanen som ble vedtatt i 2013 har vært lagt til grunn for rekruttering og prioriteringer i prosjektutviklingen. Målet er at KIFO også i framtiden skal være et sentralt fagmiljø når det gjelder kunnskapsutvikling innenfor feltet kirke, religion og livssyn i samfunnet.

Styret takker alle KIFOs medarbeidere for stor og god arbeidsinnsats i 2014.

3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET

3.1 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE 2014

Ansgar Teologiske Høgskole, Kristiansand (ATH)
Det praktisk-teologiske seminar, Oslo (PTS)
Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo (TF)
Det teologiske Menighetsfakultet, Oslo (MF)
Diakonhjemmet Høgskole, Oslo (DHS)
Høgskulen i Volda, Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag, Volda (HVO)
IKO – Kirkelig pedagogisk senter, Oslo
Kirkerådet, Oslo (KR)
NLA Høgskolen, Bergen
Universitetet i Agder, Fakultet for humaniora og pedagogikk, Kristiansand (UiA)

3.2 REPRESENTANTSKAPET 2014

Professor Ingvild Sælid Gilhus, leder, oppnevnt av Kirkerådet
Varamedlem: førsteamanuensis Svein Sando
Overlege Anne Louise Tveter, oppnevnt av Kirkerådet
Varamedlem: førstelektor Ingeborg Tveter Thoresen.
Førsteamanuensis Idar Kjølsvik, oppnevnt av Kirkerådet
Varamedlem: professor emeritus Preben Lindøe
Professor Jone Salomonsen, oppnevnt av Det teologiske fakultet, UiO
Varamedlem: Professor Halvor Moxnes
Professor/rektor Vidar L. Haanes, oppnevnt av Det teologiske Menighetsfakultet
Varamedlem: Førsteamanuensis Kristin Norseth
Rektor Sivert Angel, oppnevnt av Det praktisk-teologiske seminar
Varamedlem: Høgskolelektor Halvard Johannessen
Rektor Ingunn Moser, oppnevnt av Diakonhjemmet Høgskole
Varamedlem: Senterleder Randi Skår
Administrasjonsleder Dag-Eirik Lannem, oppnevnt av IKO – Kirkelig pedagogisk senter
Varamedlem: Rådgiver Gunnfrid Ljones Øierud
Førstelektor Egil Morland, oppnevnt av NLA Høgskolen
Varamedlem: Rektor Bjarne Kvam
Førsteamanuensis Ralph Meier, oppnevnt av Høgskulen i Volda
Varamedlem: Dosent Jan Ove Ulstein
Professor Elisabet Haakedal, oppnevnt av Universitetet i Agder
Varamedlem: Professor Dagfinn Ulland
Førsteamanuensis Anne Haugland Balsnes, oppnevnt av Ansgar Teologiske Høgskole
Varamedlem: Dosent Lars Råmunddal

3.3 KIFOS STYRE 2014

Forskningsleder Arne Backer Grønningsæter, Fafo, oppnevnt av Kirkerådet. Styreleder.

Varamedlem: Førstelektor Alf Rolin, Høgskolen i Østfold

Professor Aud Tønnessen, Det teologiske fakultet. Nestleder.

Varamedlem: Rektor Per Halse, Høgskulen i Volda

Professor Per Pettersson, Karlstads Universitet og Uppsala Universitet.

Varamedlem: Prost Eigil Morvik, IKO

Førsteamanuensis Ingunn Folkestad Breistein, Universitetet i Agder, til juni 2014.

Nytt medlem fra juni 2014: Professor Harald Askeland, Diakonhjemmet Høgskole

Varamedlem: Professor Njål Skrunes, NLA Høgskolen, til juni 2014

Ny vara fra juni 2014: Stipendiat Knut Tveitereid, NLA Høgskolen i Bergen

Forsker Ida Marie Høeg, representant for ansatte.

Varamedlem: Forsker Pål Ketil Botvar

Pål Ketil Botvar

Forsker II; cand.polit., PhD, statsvitenskap
 Kompetanseområder: empiriske studier av moral, religion og politiske holdninger, statistikk, religionssosiologi og nyreligiøsitet.
 E-post: pal.ketil.botvar@kifo.no
 Direkte telefon: 23 33 47 27

Ånund Brottveit

Forskningsjef; cand.polit., PhD, sosialantropologi
 Kompetanseområder: sosialantropologi, medisinsk antropologi, symbol- og ritualteori, kulturanalyse, flerkulturalitet, sosialt nettverk, dialogisme og diskursteori.
 E-post: anund.brottveit@kifo.no
 Direkte telefon: 22 33 47 25

Inger Furseth

Professor II; dr.polit., sosiologi
 Kompetanseområder: religionssosiologi, kjønn og religion, religiøst mangfold, sosiologisk teori, sosiale og religiøse bevegelser.
 E-post: inger.furseth@sosgeo.uio.no

Nina Hoel

Forsker II (fra 18. august); dr. philos., religionsvitenskap
 Kompetanseområder: religionsantropologi, kjønn, seksualitet og religion, religion og miljø, Islam, feministisk teori og metode.
 E-post: nina.hoel@kifo.no
 Direkte telefon: 23 33 47 24

Ida Marie Høeg

Forsker II; cand.philol., PhD, religionssosiologi
 Kompetanseområder: religionssosiologi, religiøse og sekulære livsløpsritualer, religiøs sosialisering, ungdom og religion, religion og gravferdskultur, religions- og kirkestatistikk.
 E-post: ida.marie.hoeg@kifo.no
 Direkte telefon: 23 33 47 26

Ulla Schmidt

Forsker I, (perm. fra 1.11.) dr.theol., teologi
 Kompetanseområder: Religion og etikk, religion og offentlighet, stat – kirke, profesjonsetikk, empiriske studier av etikk og moral, etisk teori.
 E-post: teous@cas.au.dk

Olaf Aagedal

Forsker I; dr.philos., sosiologi
 Kompetanseområder: Kultur- og religionssosiologi, symboler, ritualer, nasjonal identitet.
 E-post: aagedal@kifo.no
 Direkte telefon: 23 33 47 23

Midlertidig engasjement:

Ann Kristin Gresaker

MA, sosiologi
 1.4.2010 – 30.4.2014: PhD stipendiat 75 % (NOREL), forskningsassistent 25 %.
 E-post: gresaker@kifo.no
 Direkte telefon: 23 33 47 28

Sunniva E Holberg

MA, statsvitenskap
 Forskningsassistent

Frode Kinserdal

MA, religionssosiologi
 Forskningsassistent

Administrasjon:

Maria Aase

Rådgiver, cand.mag.
 E-post: maria.aase@kifo.no
 Direkte telefon: 23 33 47 20

Knut Evensen

Regnskap (Deltid)

Bodil Hafslund

Regnskap (Deltid)

5 PROSJEKTER UNDER ARBEID 2014

Prosjektene presenteres under følgende fem overskrifter.

- Endring og kontinuitet i Den norske kirke
- Religionen i samfunnet og religiøst mangfold
- Livssyn, verdier og etikk
- Analyse av og forskning på registerdata og statistikk på kirke-, religions- og livssynsfeltet
- Andre prosjekter

Inndelingen svarer til de tre satsningsområdene definert i strategisk plan 2014–2016, og KIFOs kontinuerlige ansvar for forskning og kunnskapsoppbygging på området kirke-, religions- og livssynsstatistikk. (For publikasjoner og formidling fra prosjektene, se kapitel 6.)

Når det under finansiering står KIFO, betyr det at prosjektet er finansiert av KIFOs grunnfinansiering/tilskudd fra Kirkerådet over statsbudsjettet. Der det står KIFO og en annen institusjon, er prosjektet finansiert med tilskudd samt at KIFO bruker av grunnfinansieringen for å gjennomføre prosjektet. Innenfor hvert satsningsområde er prosjektene oppført med de største først.

5.1 REFORMER OG ENDRINGSPROSESSER I DEN NORSKE KIRKE

Dette satsningsområdet fokuserer på

- Den norske kirkes arbeid med kirkeordning, demokrati og organisasjonsspørsmål
- Utvikling i Den norske kirkes gudstjenesteliv, trosopplæring, kulturformidling
- Den norske kirke som «Norges folkekirke» etter stat-kirke forliket

Evalueringsforskning på Trosopplæringsreformen i Den norske kirke

Bemanning: Ulla Schmidt (prosjektleder), Elisabet Haakedal (UiA), Kåre Fuglseth (UiN), Irene Trysnes (UiA), Ida Marie Høeg, Pål Ketil Botvar, Olaf Agedal, Sivert Urstad, Frode Kinserdal, Nina Hoel, Ånund Brottveit

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: Kirkerådet

Prosjektbeskrivelse: 1) En kartlegging og analyse av fortsatt læring og utvikling i menighetene når det gjelder trosopplæring. Skjer det en fortsatt læring og utvikling i menighetenes arbeid med trosopplæring også etter at reformen er gått over i driftsfasen og trosopplæring skal være integrert i menighetenes ordinære virksomhet? 2) En analyse av samarbeid mellom menighetene og de kristne organisasjonene om trosopplæring. I 2014 er det utarbeidet rapport for del 2.

Konfirmasjon 2013 i internasjonalt perspektiv/ International Research on Confirmation

Bemanning: Ida Marie Høeg (prosjektleder), Bernd Krupka (KUN),

Ferdigstilling: Våren 2016

Finansiering: KIFO/Kirkerådet

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet omfatter flere landsdekkende spørreundersøkelser om konfirmasjon som retter seg til konfirmanter og konfirmantansvarlige i menighetene. Undersøkelsen er den andre

internasjonale undersøkelsen om konfirmasjon, initiert og administrert av Universitetet i Tübingen. Analysene av det internasjonale prosjektet med ni deltakerland skal presenteres i en internasjonal antologi på Gütersloher Verlagshaus.

Liturgi i bevegelse – gudstjenestereformen i Den norske kirke

Bemanning: Pål Ketil Botvar, Hallvard Mostøl (MF), Anne Haugland Balsnes (Ansgar Teologiske Høgskole)

Ferdigstilling: 2014

Finansiering: Ansgar Teologiske Høgskole (med midler fra Kirkerådet)

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker hvilke liturgiske valg norske menigheter har gjort i søndagsmessen og studerer hvordan dette varierer ut fra kirkesosiologiske kategorier.

Kirkelige reformer

Bemanning: Ulla Schmidt, Harald Askeland, Diakonhjemmet Høgskole. (for bokprosjekt)

Ferdigstilling: 2015

Finansieringskilder: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Basert på evalueringer av kirkelige reformer (trosopplæringsreformen, demokratireformen, prostereformen) skal prosjektet foreta en mer overordnet analyse og drøfting av reformvirksomhet i Den norske kirke, med særlig fokus på forholdet mellom kirkelige reformer og offentlige reformer, og betydningen for kirkens identitet. En del av prosjektet er å redigere bok med arb.tittel «Church reform and leadership of change», og å skrive artikkel til denne om «church reform and denominational identity».

Dåp i Oslo

Bemanning: Ida Marie Høeg (prosjektleder), Sunniva Holberg

Ferdigstilling: 1. april 2015

Finansiering: Oslo bispedømmeråd

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet skal tegne et bilde av dåpspraksis og nyere endringstendenser i Oslo bispedømme. Prosjektet er empirisk og undersøker endringene og bakenforliggende årsaker til nedgangen i oppslutning om dåp. Datagrunnlaget er intervjuer med foreldre som er medlem av Den norske kirke, men som har valgt alternative ritualer til dåp, surveyundersøkelsen Tros- og livsynsundersøkelsen fra 2012 og foreliggende registerdata (menighetenes årsstatistikk, Medlemsregisteret).

Kirkemusikk i Norge på 2000-talet

Bemanning: Heidi Stavrum, Ole Marius Hylland, Åsne Dahl Haugsevje (Telemarksforskning), Solveig H. Christensen (Norges Musikkhøgskole), Olaf Aagedal

Ferdigstilling: 2015

Finansieringskilder: Kulturrådet

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet beskriver og analyserer den kirkemusikalske utviklingen som har skjedd på 2000-tallet, der den delen som skapes og utøves av profesjonelle aktører vektlegges spesielt. Prosjektet skal i tillegg gjøre en vurdering av dagens situasjon for kirkemusikken, som også inkluderer en analyse av politiske tiltak og føringer, særlig av Norsk kulturråds støtteordning for kirkemusikk.

Tiden etter konfirmasjon

Bemanning: Ida Marie Høeg (prosjektleder), Eigil Morvik (IKO), Bernd Krupka (KUN)

Ferdigstilling: Høsten 2015

Finansiering: Kirkerådet /KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet analyserer tiden etter konfirmasjon med fokus på rekruttering til deltakelse i menighetenes ungdomsmiljø og identitetsdanning blant ungdom 15–18 år. Tre temaområder: A. Kartlegge menighetenes tilbud til ungdom 15-18 år. B. Rekruttering: Hva gjør at ungdom ønsker og ikke ønsker å være med i kirkens ungdomsmiljø etter konfirmasjon? C. Kristen identitetsdanning: Skaper menighetenes ungdomsmiljø kristen identitet og i så tilfelle hvordan etableres og hva forankres den i? Metode: Innsamling og analyse av registerdata, surveydata og kvalitative data (dybdeintervjuer).

5.2 RELIGIONEN I SAMFUNNET OG DEN RELIGIØSE PLURALISMEN

Dette satsningsområdet fokuserer på følgende punkter:

- Ulike aspekter ved religion og livssyn i det offentlige rommet
- Empiriske endringer i religionsbildet
- Tradisjonelle og nye livsfaseritualer
- Religiøsitet i nasjonale ritualer

Jubileumsfeiring som minnepolitikk. Ein dokumentasjon og analyse av Grunnlovsjubileet 2014

Bemanning: Olaf Aagedal (prosjektleder), Pål Ketil Botvar, Sunniva E. Holberg og Ånund Brottveit. Svein Ivar Angell (Unio Rokkansenteret), Brit Marie Hovland (UiO), Gabriella Elgenius (LSE).

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: Stortinget, Norges Forskningsråd, KIFO

Prosjektbeskrivelse: Eit nasjonalt jubileum kan analyserast som identitetspolitikk som set ord på nasjonal sjølvoppfatning. På bakgrunn av tidlegare analyser av Unionsjubileet 2005 og KIFO sitt prosjekt om Grunnlova som nasjonalt symbol, gjennomfører vi eit prosjekt som dokumenterer og analyserer feiringa av Grunnlovsjubileet 2014. Eit særleg fokus er religionen og Den norske kyrkja sin rolle under jubileumsfeiringa.

The role of religion in the public sphere. A comparative study of the five Nordic countries (NOREL)

Bemanning: Inger Furseth (prosjektleder), Anders Bäckström, Lene Kühle, Kati Niemelä, Petur Petursson, Pål Repstad, Lars Ahlin, Pål Ketil Botvar, Henrik Reintoft Christensen, Arni Svanur Danielsson, Ann Kristin Gresaker, Kimmo Ketola, Jonas Lindberg, Knut Lundby, Mia Lövhelm, Annette Leis-Peters, Per Pettersson, Ulla Schmidt, Bjarni Randver Sigurvinsson, Sivert Skålvoll Urstad og Sunniva E. Holberg. KIFO samarbeider her med Uppsala Universitet, Aarhus Universitet, Islands Universitet, The Church Research Institute Finland, Helsinki Universitet, Københavns Universitet, Universitetet i Oslo og Universitetet i Agder.

Ferdigstilling: Prosjektet ble avsluttet i 2014.

Finansiering: Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning (NOS-HS)/NORDCORP, KIFO, Aarhus Universitet, The Church Research Institute Finland, Islands Universitet og Uppsala Universitet.

Prosjektbeskrivelse: NOREL (2009–2014) sammenliknet systematisk religiøs endring i den offentlige sfære i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island i de siste 30 årene. Tre år studeres mer grundig:

1988, 1998, 2008. Prosjektet omhandler fire temaer: 1. Stat og religion (Ulla Schmidt), 2. Religion og politikk (Pål Ketil Botvar), 3. Religion og media (Ann Kristin Gresaker) og 4. Religion i sivilsamfunnet (Inger Furseth). Undersøkelsene er basert på en rekke kvantitative og kvalitative data. Forskningen blir utført av seniorforskere fra alle de fem nordiske landene og to doktorgradsstipendiater. I 2014 bearbeides og ferdigstilles internasjonal og norsk bok.

Relevant religion? Omtalen og (om)formingen av religion i skandinaviske livsstilblader 1988, 1998 og 2008

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, PhD prosjekt

Ferdigstilling: 2014

Finansiering: Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning (NOS-HS)/NORDCORP, via NOREL (75 %) og KIFO (25 %).

Prosjektbeskrivelse: Artikkelbasert avhandling som undersøker hvordan skandinaviske kvinne-, manne- og familieblader omtaler religion i årene 1988, 1998 og 2008, via en kvantitativ innholdsanalyse og kvalitative tekstanalyser. Følgende overordnede spørsmål stilles: Hvordan omtaler og (om)former skandinaviske/nordiske livsstilblader religion som tema i årene 1988, 1998 og 2008? Hvilken betydning har kjønn for de måter religion omtales og (om)formes? Hva kan dette si om religionens rolle i den nordiske/skandinaviske, kjønne livsstilbladkonteksten?

Grunnloven som nasjonalt symbol. Etnisitet, religion og konstitusjon i dagens Norge

Bemanning: Olaf Agedal (prosjektleder), Pål Ketil Botvar, Sunniva E. Holberg, Ånund Brottveit, Svein Ivar Angell (Rokkansenteret/Universitetet i Bergen)

Ferdigstilling: 2014

Finansiering: Norges Forskningsråd/KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektets formål er å gi kunnskap om hvilken betydning Grunnloven 1814 har for nasjonalfølelse og nasjonal identitet. Prosjektet samler inn opplysninger om nordmenns forhold til grunnlov og grunnlovsfeiring gjennom en spørreskjemaundersøkelse som sammenligner dette med dansker og svenskers forhold til deres konstitusjon og nasjonaldag. Vi har også en egen studie av etniske minoriteters forhold til de samme fenomenene i norsk kontekst. Prosjektet ser også på sammenhengen mellom religiøs og nasjonal identitet studert gjennom Den norske kirkes rolle i tidligere grunnlovsjubileer og i den årlige feiringen på nasjonaldagen. Prosjektvirksomheten i 2014 har vært videre analyser og formidlingsarbeid basert på data innsamlet fra prosjektet.

Reassembling Democracy: Ritual as Cultural Resource (SAMKUL)

Bemanning: 21 forsker fra USA, Canada, Europa og Afrika, Ida Høeg, KIFO. Prosjektleder: Jone Salomonsen, UiO.

Ferdigstilling: feb. 2017

Finansiering: Norges Forskningsråd/KIFO

Prosjektbeskrivelse: Økende religiøs mangfold bidrar til at ritualer blir en viktig kulturell drivkraft for sosial endring i dagens samfunn. Fungerer ritualer bare mobiliserende for sosial endring eller er de også med på å forme hvordan samfunnet endrer seg? Prosjektets hypotese er at ritualer kan være et viktig bidrag til en demokratisk prosess som omformer samfunnet og legger grunnlaget for å takle lokale og globale kriser. Høeg er delaktig i følgende delprosjekt: 22. July: Performance violence and public ritual response.

17. mai som kulturmøte

Bemanning: Ånund Brottveit, KIFO, Roger Erlandsen, Kirsten Linde, Kari Amundsen og Katja Nicolaysen, Akershusmuseet; Knut Sprauten og Ola Alsvik Norsk lokalhistorisk institutt.

Ferdigstilling: 2014

Finansiering: Fritt ord, Akershusmuseet, Norsk lokalhistorisk institutt, Norsk kulturråd, NFR, KIFO

Prosjektbeskrivelse: Museumsutstilling og bokutgivelse i 2014 i tilknytning til Grunnlovsjubileet, og basert på datainnsamling om innvandrerfamiliers egen praksis og tanker rundt grunnlovsdagen. Brottveit bruker forskningsdata fra Grunnlovsprosjektet (Grunnlova som symbol), mens Akershusmuseet og Norsk lokalhistorisk institutt samler inn data fra 10 ulike innvandrerfamilier i Akershus om deres 17.maifeiring i 2013. Det vil bli benyttet kvalitative intervjuer og foto-/videoopptak gjort av familiene selv. Brottveit skriver en vitenskapelig introduksjon til boka.

Cremation Practices in Norway: Regulations, changes, challenges and innovation.

Bemanning: Hans Hadders (Høgskolen i Stavanger) (prosjektleder), Susan Matland (MUSIT), Ida Marie Høeg

Ferdigstilling: 2016

Finansiering: Norges Forskningsråd (PES2020), KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektets mål er å undersøke praksis og holdninger til håndtering av kremerte menneskelige levninger på grunnlag av etnografiske undersøkelser, forskrifter og arkivmaterieill. Høegs bidrag er å studere fenomenet askespredning og utviklingen av nye kulturelle handlingsformer og forestillinger rundt død, offentlig sted og minne. Prosjektet skal inngå i Burial Cremation and European Identities som ledes av teologen og antropologen Douglas Davies ved Durham University. Prosjektet søker finansiering fra EUs rammeprogram for forskning og innovasjon (Horizon 2020).

Islamic Body Politics (monografi)

Bemanning: Nina Hoel

Ferdigstilling: 2016

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: The book project is empirically based; focusing on South African Muslim women's lived experiences and understandings of Islam and gender relations in a pluralistic social context. Sections of this project were presented at the American Academy of Religion's Annual Conference (San Diego) and Penn State (Pennsylvania) in 2014.

Nasjonale symboler og nasjonsbygging. En studie av bruk av nasjonale symboler under folkeavstemningen i Skottland høsten 2014.

Bemanning: Olaf Agedal

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet analyserer bruk av nasjonale symboler under folkeavstemninger ut fra et nasjonsbyggingsperspektiv. Det empiriske grunnlaget er fra folkeavstemningen i Skottland høsten 2014 som sammenlignes med folkeavstemningene om norsk medlemskap i EU i 1972 og 1994.

Død og rituell sorgbearbeiding i skolen

Bemanning: Ida Marie Høeg (prosjektleder), Hans Stifoss-Hanssen (Diakonhjemmet Høgskole)

Ferdigstilling: Høsten 2015

Finansiering: LUB/KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet vil på bakgrunn av empiriske undersøkelser fra norsk skole studere rituell sorgbearbeiding i forbindelse med elevers dødsfall. Ut fra en forståelse av at måter å kommunisere, bearbeide og uttrykke sorg på er kulturbestemt, ser vi på hva som oppfattes som legitime rituelle uttrykk for død og sorg i skolen og hvilke normer og prinsipper skolen bygger på når den utformer rituelle handlinger og symboler, og de sosiale prosessene som fører fram til de konkrete ritualene.

Salme-TV som mediabegivenhet

Bemanning: Olaf Agedal

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet beskriver og analyserer deltagelsen i og opplevelsen av NRK sin salmemaraton første helgen i advent 2014. Datagrunnlaget er surveydata om oppslutningen om sendingen og data fra sosiale medier om seeradferd og opplevelse. Dataene analyseres i forhold til teorier om mediabegivenheter og kollektivt minne.

5.3 LIVSSYN, VERDIER OG ETIKK

Dette forskningsområdet fokuserer på:

- Tros- og livssynssamfunnenes engasjement i etiske spørsmål
- Betydningen av tro og livssyn for verdier og holdninger i samfunnet
- Religion, rettigheter og lovgivning
- Samfunnsutvikling og verdikonflikter

Verdier, religion og menneskerettigheter

Bemanning: Pål Ketil Botvar

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: PLUREL, Fritt Ord, Kirkerådet, KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet går ut på å sammenlikne syn på menneskerettigheter blant ungdom med ulikt religiøst ståsted – i ulike land.

Klimavalg '13: Religion og klima

Bemanning: Ulla Schmidt i samarbeid med forskere fra NORUT og Universitetet i Nordland

Ferdigstilling: 2015

Finansieringskilder: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet undersøker Klimavalg '13, med tanke på hvordan sivilsamfunnsorganisasjoner går sammen om å påvirke en felles sak foran Stortingsvalget 2013. Schmidt sin andel av prosjektet er å analysere religiøse deltakere i Klimavalget, med tanke på identitet og motivasjon for tilslutning, og type argumentasjon og hensyn som ligger bak deltakelsen i Klimavalg 2013.

Nå skal vi snakke om rus og sex og sånn... En undersøkelse av kristne organisasjoners undervisning på rus og samlivsfeltet

Bemanning: Pål Ketil Botvar (prosjektleder), Nina Hoel

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: Blå Kors

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet tar for seg kristne organisasjoners undervisning på rus- og samlivsfeltet. Hovedformålet med forskningsprosjektet er å kartlegge omfanget av og innholdet i systematisk formidling og undervisning i temaer knyttet til rus- og samlivsfeltet rettet mot unge i kristne organisasjoner. Prosjektet består av intervju- og spørreundersøkelse blant undervisningsledere i utvalgte kristne trossamfunn og organisasjoner.

***Theology & Sexuality*, special issue: Approaching the Qur'an Queerly**

Bemanning: Nina Hoel, Guest editor (and article contributor), Robyn Henderson-Espinoza (University of Denver-Illiff School of Theology, USA)

Ferdigstilling: 2015

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: During the last two decades the topic of Islam and homosexuality has received increased attention particularly from scholars and activists involved in challenging and disrupting dominant heteronormative religious paradigms. The commitment to render visible LGBTIQ Muslims' perspectives and realities has resulted in numerous important publications, ranging from critical exegetical explorations of religious texts to empirical accounts, autobiographies, and documentaries. This special issue of *Theology & Sexuality* aims to contribute to this dynamic field by exploring the theme "Approaching the Qur'an Queerly".

5.4 ANALYSE AV OG FORSKNING PÅ REGISTERDATA OG STATISTIKK PÅ KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFELTET

Tilstandsrapport for Den norske kirke 2014

Bemanning: Sunniva E. Holberg, Ånund Brottveit

Ferdigstilling: 2014

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Tilstandsrapporten er en årlig, statistisk oversikt for Den norske kirkes virksomhet med kommentarer. Den bygger i hovedsak på menighetenes årsstatistikk, men henter også data og informasjon fra andre kilder.

Tros- og livssynsundersøkelsen: religion og offentlig teologi

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: 2015

Finansieringskilder: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet vil analysere data fra KIFOs tros- og livssynsundersøkelse med særlig henblikk på hvordan religiøse forhold seg i spørsmål omkring religion og offentlighet. Prosjektet skal munne ut i artikkel for internasjonalt tidsskrift (International Journal of Public Theology, evt. International Journal of Practical Theology).

Kirkestatistikk

Bemanning: Ida Marie Høeg

Ferdigstilling: Løpende

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse:

1. Ivareta KIFOs kontakt med Kirkerådet i arbeidet om å sikre KIFOs rett til å få enkel tilgang på data fra Årsstatistikk for Den norske kirke.
2. Være KIFOs representant i Kirke-Kostra-gruppen (SSB). Påse at SSBs religionsstatistikk framstår som et tjenlig analyseverktøy for KIFO.
3. Påse at NSD kirkestatistikk framstår som et tjenlig analyseverktøy for KIFO.

5.5 ANDRE PROSJEKT

Selvhjelpsbok – Antologi for forskningen på selvhjelpsgrupper

Bemanning: Ånund Brottveit (redaktør og forfatter). Samarbeidspartnere eksternt: Nora Gotaas (prosjektleder) og Hilde H. Zeiner (medredaktør), NIBR/Helsedepartementet; Marte Feiring, HiOA
Ferdigstilling: 2015

Finansiering: Helsedirektoratet

Prosjektbeskrivelse: Redaktør og forfatter i bokprosjekt basert på selvhjelpsforskningen. Forskerne har analysert fremveksten av den nye formen for selvorganiserte selvhjelpsgrupper, promotert av organisasjonen Selvhjelp Norge. Prosjektet «Endringsarbeid i selvhjelpsgrupper» er administrert av Norsk institutt for by- og regionsforskning (NIBR).

6 PUBLIKASJONER

6.1 BØKER

Inger Furseth

- Helena Vilaca, Enzo Pace, Inger Furseth og Per Pettersson (red.), (2014). *The Changing Soul of Europe. Religions and Migrations in Northern and Southern Europe*. Aldershot: Ashgate. (nivå 2)

6.2 ARTIKLER I BØKER

- Botvar, P. K. (2014). A Comparative Study of the Relation between Religion and Human Rights Among Young People (together with Anders Sjöborg). I Rosemarie van den Breemer, J. Casanova og T. Wyller (red.), *Secular and sacred? The Scandinavian Case of Religion in Human Rights, Law and Public Space*. 236–261. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. (nivå 2)
- Brottveit, Å. (2014). Nettverksmøter som integrert behandling. I A. Almvik og L. Borge (red.), *Å sette farger på livet. Helhetlig psykisk helsearbeid*. 167–193. Bergen: Fagbokforlaget. (nivå 1).
- Furseth, I. (2014). Hijab Street Fashion and Style in Oslo. I H. Vilaca, E. Pace, I. Furseth og P. Pettersson (ed.), *The Changing Soul of Europe. Religions and Migrations in Northern and Southern Europe*. 209–230. Aldershot: Ashgate. (oversatt versjon av artikkelen i Sosiologisk tidsskrift) (nivå 2)
- Schmidt, U. (2014). Stat og religion i Norge i dag. I Ø. Ekroll, S. Hjort, E. Vegge (red.), *Vor kristne og humanistiske arv. Betrakninger ved 200-årsjubileet for Grunnloven*. 92–115. Trondheim: Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeiders forlag. (populærvitenskapelig).
- Aagedal, O. (2014). Religion og nasjonaldagsfeiring. Den norske kyrkja si rolle på 17.mai. I H. Bringeland og A. Brunvoll (red.), *Religionen og verdigrunnlaget for samfunnet. Studiar til grunnlovsjubileet 2014*. 305–329. Oslo: Vidarforlaget. (nivå 1).
- Aagedal, O. og P. K. Botvar. (2014). Det norske nasjonale fellesskapet. Er 17.mai en spore til inkludering? I G. Forr (red.), *Rødt, hvitt og blått. Norsk grunnlov, amerikansk inspirasjon*. 199–211. Oslo: ART PRO forlag AS. (nivå 1).*
- *også i engelsk utgave: Aagedal, O. og P. K. Botvar (2014). The Norwegian National Community. Is the 17th of May a Source of Inclusion? I G. Forr (ed.), *Red, White and Blue. Norwegian Constitution, American Inspiration*. 199–211. Oslo: ART PRO forlag AS.

6.3 ARTIKLER I TIDSSKRIFTER

- Botvar, P. K. (2014). Politisering av religion i norske kommuner? En undersøkelse av religionens rolle i lokale feiringer. *Tidsskriftet Politik* 17(4): 8–18. (nivå 1)
- Botvar, P. K. og H. O. Mosdøl. (2014). Gudstjenestereform og endringsorientering. En kvantitativ analyse av liturgiske endringer i Den norske kirke. *Tidsskrift for praktisk teologi* 31(2): 48–61. (nivå 1)
- Botvar, P. K. (2014). Unge i storbyen skeptiske til religion i det offentlige rom. *Religion og livssyn. Tidsskrift for religionslærerforeningen i Norge* 26(2): 49–56. (populærvitenskapelig).

- Furseth, I. (2014). Hijab street fashion og stil i Oslo. *Sosiologisk tidsskrift* 22(1): 5–27. (Nivå 2)
- Hoel, N. (2014). Engaging Islamic Sexual Ethics: Intimacy, Pleasure and Sacrality. *Sexualities* Published OnlineFirst December 9 on <http://sexualities.sagepub.com/content/early/recent> (nivå 2)
- Høeg, I. M. & B. Krupka. (2014). Skummer kirken fløten? Ungdom i kirkelige ungdomsmiljø. *Prismet* 65(4): 191–202. (nivå 1)
- Høeg, I. M. & H. Stifoss-Hanssen. (2014). Nå er du hos Gud. Jeg vet ikke hvilken Gud du er hos, men du har det sikkert veldig bra. Religion og ritualer ved død i skolen. *Norsk pedagogisk tidsskrift* 98(4): 271–285. (nivå 1)

6.4 INSTITUSJONSRAPPORTER EL. LIGN.

- Botvar, P. K., S. E. Holberg og O. Agedal. (2014). *National Symbols in Scandinavia*. KIFO Notat 1/2014. Oslo: KIFO.
- Botvar, P. K. og H. O. Mosdøl. (2014). *Noe falt i god jord. Den norske kirkes gudstjenestereform sett fra menighetsnivå*. KIFO Rapport 2014: 2. Oslo: KIFO
- Brottveit, Å. (2014). *Rom for selvhjelp: Det skal to til for å danse tango*. NIBR-notat 2014:104. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.
- Holberg, S. E. og Å. Brottveit. (2014). *Tilstandsrapport for Den norske kirke 2014*. KIFO Notat 2/2014. Oslo: KIFO.
- Agedal, O., E. Haakedal og F. Kinserdal. (2014). Profesjonalisering og frivillighet. Trosopplæringsreformen og samarbeid mellom Den norske kirke og de kristne organisasjonene. KIFO Rapport 2014:1. Oslo: KIFO.

6.5 BOKANMELDELSE I VITENSKAPELIG TIDSSKRIFT/FAGTIDSSKRIFT

6.6 FRAMTREDEN I MEDIA: KRONIKKER, ARTIKLER, INTERVJUER

Pål Ketil Botvar

- *Vårt Land*. Kirkens ni Twitter-bud. Intervju. 24. januar 2014.
- *Kirken.no*. Målbar suksess i trosopplæringen. Intervju. 28. januar 2014.
- *Forskning.no*. Kirken samler bygdebarn. Intervju. 3. februar.
- *nrk.no*. Derfor omfavner innvandrere 17. mai. Kronikk. Medforfatter Olaf Agedal. 16. mai.
- *Vårt Land*. Sentrum har mistet kristne velgere. Intervju. 6. juni.
- *Vårt Land*. Danmark er annerledeslandet. Kronikk. 22. september.
- *Vårt Land*. Lærer tro på tvers av politiske skiller. Intervju. 23. september.
- *Aftenposten*. Unge sier nei til synlig religion. Kronikk. 10. oktober.
- *NRK P2 Her og nå*. Lavere toleranse blant unge. Intervju. 13. oktober.
- *Nrk.no/Østlandssendingen*. Unge i Oslo og Akershus skeptiske til religiøse uttrykk. Intervju. 13. oktober.
- *Vårt Land*. Unge i Oslo mer skeptiske til religion. Intervju. 13. oktober.

- *Østlandssendingen TV Distriktsnyheter*. Unge skeptiske til religion i det offentlige rom. Intervju 13. oktober.
- *Vårt Land* Tegn til reformtrettighet. Kronikk. Medforfatter: Hallvard Olavson Mosdøl. 28. november.
- *Vårt Land*. Kjenner ikke igjen Fader vår. Intervju. 29. november.
- *Vårt Land*. Dropper håndhilsing i benkene. Intervju. 1. desember.
- *Vårt Land*. Gud holder stand på nasjonaldagen. Intervju. 12. desember.

Inger Furseth

- *Vårt Land*. Knuser myter om høyrevridde kirkeledere. Intervju. 28. mai.
- *Vårt Land*. Eliten i Den norske kirke er mye mer radikal enn andre eliter. Intervju. 2. juni.

Ida Marie Høeg

- *Budstikka.no*. Gifteklare vil helst ha de gamle kirkene. Intervju. 12. januar.
- *Vårt Land*. Sekularisering også i kristne kjernefamilie. Intervju. 21. januar.
- *NRK.no* Flere ønsker å spre asken etter sin død. Intervju. 5. februar.
- *forskning.no* Kirkegården ikke lenger siste hvilested. Kronikk. 2. mars.
- *Radio Norge*. Endringer i gravferdskulturen og askespredning. Intervju. 18. mars.
- *RB.no* En skreddersydd begravelse. Intervju om alternative gravferdsformer. 19. mars.
- *TV2 God morgen*. Oppslutningen om dåp og alternative ritualer til dåp. Intervju. 24. mars.
- *P5*. Konfirmasjon og gaver. Intervju. 16. mars.
- *Bergens Tidende*. Dåpstallene i Norge stuper. Intervju. 24. mars.
- *Dinepenger.no* 1 av 10 gir mer enn 15.000 til konfirmanten. Intervju. 14. april.
- *Vårt land*. Gallup peker mot fortsatt dåpsras. Intervju. 25. april.
- *Budstikka*. Kremasjonstallene øker jevnt i Asker og Bærum. Flere vil i viglede gravhyller. Intervju om endringer i norsk gravferdskultur. 26. april.
- *Sunnmørsposten*. På Landstoppen i konfirmasjon. Ungdoms motivasjon for kirkelig konfirmasjon. Intervju. 3. mai.
- *Nrk.no/ostlandssendingen*. Konfirmanter trenger ikke velge tradisjonelt. Intervju. 9. mai.
- *Radiorox*. Nyheter. Intervju om konfirmasjon, hentet fra NRK. 9. mai.
- *Agderposten*. Færre prester i et synkende kirkeskip. Intervju om oppslutningen om Den norske kirke. 9. mai.
- *Fædrelandsvennen*. Nattverd som aldri før. Intervju om økning i oppslutningen om nattverd. 14. mai.
- *Vårt land*. Får ikke ha gravferder 'my way'. Intervju om endringer i norsk gravferdskultur. 16. juni.
- *Agderposten*. Kristen ungdom anno 2014. Intervju om kristen ungdom og image. 7. juli.
- *forskning.no*. Hva gjør skolen når en elev dør? Nyhetssak basert på en artikkel Ida Marie Høeg og Hans Stifoss-Hanssen skrev i Norsk pedagogisk tidsskrift. 16. august.
- *Vårt Land*. Tyr til religion når barn dør. Intervju om ritualer og religion i skolen. 19. august.
- *Vårt Land*. Ber om nøytralt sted for sorgen. Intervju om kirkens rolle i minnesarrangementene etter 22. juli. 17. oktober.
- *Vårt land*. Gjør de døde om til diamanter. Intervju om gravlunden og askespredning, 11. desember. vart.land.no. 9. desember.

- *Dagblad.no*. Her spres asken av Lois og Johns fra 22 kilometers høyde. Intervju om askespredning som alternativ til grav. 11. desember.
- *NRK nyheter radio*. Intervju om julegudstjenester. 24. desember.

Olaf Agedal

- *Bladet Forskning 1/2014*. Intervju om grunnlovsjubileet 2014.
- *Samfunnsviteren 4/2014*. Grunnlova som symbolverdi. Intervju.
- *NRK2*. Høgtid og karneval. Foredrag under fjernsynets grunnlovsdøgn. Eidsvoll. 10. mai.
- *NRKP1*. Intervju om nasjonaldag og grunnlovsfeiring. 16. mai.
- *NRKP2*. Intervju om nasjonaldag og grunnlovsfeiring. 17. mai.
- *Vårt Land*. Intervju om Trosopplæringsreformen og de kristne organisasjonene. 9. oktober.
- *NRK1. Dagsrevyen*. Intervju om grunnlovsjubileet. 10. desember.

6.7 BEDØMMELSESKOMITEER (DR.AVH., DISPUTASER, TILSETTINGER)

Pål Ketil Botvar

- Tilsetting av forsker, KIFO, medlem av sakkyndig komité.

6.8 INVITERT PRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE

Pål Ketil Botvar

- Religion in the public sphere: Factors explaining tolerance in young adults. International empirical research program: Religion and human rights. Konferanse, Wurzburg, Tyskland. 10.–12. desember.

Inger Furseth

- Religionens plass i moderne sosiologisk teori: Habermas, Bourdieu og Foucault. Foredrag ved Vinterseminaret, Norsk sosiologforening, Geilo. 17.–19. januar.
- Folkelige bevegelser på 1800-tallet i et kvinneperspektiv. Foredrag ved konferansen Politikk, profesjon og vekkelse. Kvinner i Norge på 1800- og 1900-tallet, Universitetet i Agder. 17. november.

Nina Hoel

- Productive forms of engagement with feminist theory. Keynote lecture (as part of a keynote panel), Theorizing Gender and Islam Conference, Penn State, USA. 1.–2. desember.
- Theorizing Islamic Body Politics: Possibilities and Limitations. Paper presentation. Theorizing Gender and Islam Conference, Penn State, USA. 1.–2. desember.

Ida Marie Høeg

- Den offentlige sorgen etter 22. juli. Konteksten til det kirkelige minnematerialet. Foredrag på konferanse om minnematerialet etter 22. juli 2011, Riksarkivet. 3. april.

Olaf Agedal

- Nasjonsbygging og minnepolitikk. Den norske kyrkja i 1814 og 2014. Foredrag ved Vinterseminaret, Norsk Sosiologforening, Geilo. 17.–18. januar.
- Feiringsstad og feiringstid. Foredrag på seminaret Grunnlovsjubileet og feiringstid, Nasjonalbiblioteket, Oslo. 6. februar.

- Integrasjon og statsborgerlige symboler. Foredrag på konferansen Borgerrolle og borgerrett, Det Norske Vitenskapsakademi, Oslo. 13.–14. februar.
- Den offentlige sorgen etter 22. juli: konteksten til det kirkelige minnematerialet. Foredrag på konferanse om minnekultur etter 22. juli, Riksarkivet, Oslo. 3. april.
- Grunnlovsjubileet som minnepolitikk. Foredrag på konferanse om bruk av kulturarv, Høgskolen i Telemark, Bø. 12. november.

6.9 PAPERPRESENTASJON VED VITENSKAPELIG KONFERANSE

Pål Ketil Botvar

- Public religion as a challenge: The debate on Christmas church services for school children. Paper-presentasjon på Workshop on Youth, education and human rights, Universitetet i Uppsala. 24.–26. mars.
- Religion and views on politics. Survey data from the Nordic countries. KIFO seminar/The final Conference of the NOREL Research Program, Diakonhjemmet Høgskole. 27.–28. mars.
- National Rituals and Belonging in Scandinavia: analyzing the data and the variety of 'nationalday design' in Denmark, Sweden and Norway. Paper-presentasjon sammen med Angell, Elgenius, Agedal og Brottveit på ASEN 2014 Conference: Nationalism and Belonging. London School of Economics, London. 1.–3. april.
- From water to wine? The use of alcohol among religiously active young people in Norway and Sweden. (Sammen med Anders Sjöborg). Paper til The 22nd Nordic Conference for Sociology of Religion 2014, København. 20.–22. august.
- Ny vin på gamle skinnsekker? Faktorer som kan forklare liturgiske endringer i norske menigheter. Sammen med Hallvard O. Mosdøl. Resep-konferansen, Fevik hotel. 26.–27. mai.

Ånund Brottveit

- The Norwegian National Day and ethnic minorities: the social construction of local belonging (sammen med Pål Ketil Botvar), ASEN conference, London School of Economics, London. 1. april.
- Ecclesiastical politics of memory in The Norwegian Constitution Anniversary. (sammen med Olaf Agedal) Nordic Conference for Sociology of Religion (ncsr2014): Change and Continuity – Religion, State, Civil Society, Department of Cross-Cultural and Regional Studies University of Copenhagen, København. 20. august.

Inger Furseth

- Changing religious landscapes in the Nordic countries 1988–2008. KIFO seminar/The final Conference of the NOREL Research Program, Diakonhjemmet Høgskole. 27.–28. mars.
- NOREL – Some tentative findings. KIFO seminar/The final Conference of the NOREL Research Program, Diakonhjemmet Høgskole. 27.–28. mars.
- Religion and civil society – the interfaith sector. KIFO seminar/The final Conference of the NOREL Research Program, Diakonhjemmet Høgskole. 27.–28. mars.
- Innledning til boken: Religionens tilbakekomst i offentligheten? Kulturseminaret ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Jeløya. 28.–29. april.
- Religion tilbake i offentligheten? Hovedfunnene fra NOREL. Seminar om institusjonell endring, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Åsgårdsstrand. 10.–11. juni.

- Return of religion to the public sphere? Some major findings from the NOREL project. ISA, Yokohama, Japan. 10.–19. juli.
- Return of religion to the public sphere? Some major findings from the NOREL project. Nordic Conference in the Sociology of Religion, Turku, Finland. 20.–22. august.

Ann Kristin Gresaker

- Findings on films and magazines: ‘banal religion’? KIFO seminar/The final Conference of the NOREL Research Program, Diakonhjemmet Høgskole. 27.–28. mars

Nina Hoel

- Researching Sexuality and Religion: Cultivating Self-Reflexive Practices and Ethical Relationalities. American Academy of Religion Annual Meeting. San Diego, California (USA). 22.–25. november.

Ida Marie Høeg

- Post Confirmation Youth in Church Youth work – Average Youth or a Bunch of Religious Geniuses? Paper på: Belonging, Participating and Believing – Young People in Faith Communities. The 3rd International Conference on Confirmation and Christian Youth Work in Europe. Helsinki. 16.–17. juni.
- Young People Taking Part in Christian Youth Work – Average Youth or a Bunch of Religious Geniuses? Paper på: Change and Continuity – Religion, State, Civil Society. 22nd Nordic Conference for Sociology of Religion. Copenhagen. 20.–22. august.
- Interreligious Funerals as Response to Terror Attacks in Norway 22 July 2011. Interactions Across Religious and World View Divide. Paper på: Change and Continuity – Religion, State, Civil Society. 22nd Nordic Conference for Sociology of Religion. Copenhage. 20.–22. august.
- The Terror Attacks on Norway – 22 July 2011: Interreligious Funerals as a Response to Terror. Paper på: AAR, American Academy of Religion. Annual Meeting. San Diego. 22.–25. november.

Ulla Schmidt

- Religion and law. KIFO seminar/The final Conference of the NOREL Research Program, Diakonhjemmet Høgskole. 27.–28. mars.
- State, law and religion in the Nordic countries: Converging towards a “Nordic model”? Nordic conference for sociology of religion, Copenhagen. 20.–22. august.

Olaf Aagedal

- National Rituals and Belonging in Scandinavia: analyzing the data and the variety of ‘nationalday design’ in Denmark, Sweden and Norway. Paper-presentasjon saman med Angell, Elgenius og Botvar på ASEN 2014 Conference: Nationalism and Belonging. London School of Economics, London. 1.–3. april.
- Ecclesiastical politics of memory in The Norwegian Constitution Anniversary. Paper-presentasjon saman med Ånund Brottveit. 22nd Nordic Conference for Sociology of Religion, København. 20.–22. august.

6.10 FOREDRAG OG GJESTEFÖRELESNINGER

Pål Ketil Botvar

- Når porten gjøres vid... Breddeperspektivet i trosopplæringen. Konferanse for Trosopplæringsreformens kompetansenettverk, Diakonhjemmet Høgskole. 29. april.
- Trosopplæring – mellom lokalt særpreg og nasjonal tilpasning. Konferanse for Trosopplæringsreformens kompetansenettverk, Diakonhjemmet Høgskole. 29. april.
- Innvandrere og feiring av Grunnloven: Data fra en ny studie. Maihaugenkonferansen 2014. Arr. IMD i Øst, Lillehammer. 7. mai.
- Unge om religion og menneskerettigheter. Foredrag for Kirkeavdelingen i Kulturdepartementet. 4. desember.
- Tåler vi et livssynsåpent samfunn? Foredrag på Kulturdepartementets seminar for fylkesmannsembetet. 20. november.
- Gonna` change your way of thinking? Bob Dylan og kristen tro. Foredrag i Greverud kirke. 7. oktober.

Ånund Brottveit

- Fortrolige fremmede og personlig endring. Videreutdanning i psykisk helsearbeid. Diakonhjemmet Høgskole, Oslo. 23. januar.
- Endringsarbeid i selvhjelpsgrupper. Innlegg på seminar med italiensk delegasjon på besøk hos LINK Oslo og Selvhjelp Norge, Oslo. 24. januar.
- Sosialt nettverk – Teori og anvendelse. Bachelorutdanningen i ergoterapi. Diakonhjemmet Høgskole, Sandnes. 8. mai.
- Sosialt nettverk – Teori og anvendelse. Fagseminar. Nettverket «Sosiokulturelle perspektiver på psykisk helse» i samarbeid med Høgskolen i Nesna, Sandnessjøen. 22. mai.
- Forskning och praktik: nätverkets betydelse i det sociala arbetet. Studiedag om NÄTVERKSARBETE. Socialtjänsten i Huddinge och FoU-Södertörn, Huddinge (St.h). 9. oktober.
- Fortrolige fremmede og personlig endring. Selvhjelp Norges Fylkeskonferanse 2014: Selvorganisert selvhjelp i Buskerud, Vestfold og Telemark. Clarion Collection Hotell Tollboden, Drammen. 6. november.
- Fortrolige fremmede: Selvhjelpsgrupper som utgangspunkt for personlig endring – sett fra forskerperspektiv. Angstringen Norges fagseminar: Om angst, livsmot og endring, Litteraturhuset i Fredrikstad. 20. november.
- Tilstandsrapport for Den norske kirke 2014 – med et sideblikk til Borg (sammen med Ida M Høeg). Fagdag i Borg Bispedømmeråd, Fredrikstad. 26. august.
- Kirken som kulturarena og Tilstandsrapport 2014 (sammen med Pål Ketil Botvar) Kulturrådgiversamlingen i Den norske kirke, Kirkens hus, Oslo. 17. september.
- Tilstandsrapporten 2014 og sentrale utviklingstrekk i kirken (sammen med Pål Ketil Botvar) Kulturdepartementets seminar om årsrapportering for bispedømmerådene. Kirkens hus, Oslo. 7. november.

Inger Furseth

- Religion tilbake i offentligheten? Hovedfunnene fra NOREL. Representantskapsmøte KIFO. 3. juni.

Ida Marie Høeg

- Tiden etter konfirmasjon. Foredrag på: Fagseminar i Agder og Tunsberg bispedømme, Porsgrunn. 22. januar.
- Nye ritualer i moderne tid. Hvorfor velger mange bort kirkelige seremonier? Foredrag på: Stiftsdagen2014, Oslo bispedømme, Oslo. 27. mai.
- Dåpstallene i fritt fall? Hva skjer? Fagseminar. Foredrag på: Nidaros bispedømme og etterutdanning for prester, Selbu. 27. og 29. oktober.
- Forståelser av død i vår tid. Hva kan ritualisering av død si oss om samfunnets forhold til død, sorg og minne? Foredrag for: Klinisk etikk komité ved SI Elverum Helsehuset, Elverum. 6. november.
- Hvordan er utviklingen egentlig? Status dåp. Foredrag på: Ledersamling for kirkeverger og proster i Hamar bispedømme, Hamar. 6. november.

Ulla Schmidt

- Hva er kriterier/indikatorer på menighetsutvikling? En refleksjon i inngangen til evaluering av MUV 2011 til 2014. Kommentar ved møte i referansegruppe for Menighetsutvikling i folkekirken, MF. 19. mars.
- Bredde og brukerorientering. – Offentlig reformideologi i Trosopplæringsreformen. Konferanse for Trosopplæringsreformens kompetansenettverk, Diakonhjemmet Høgskole. 29. april.
- Hvem skal pleie statens sjel? Bispemøtets boklansering / seminar, Trondheim. 21. mai.

Olaf Agedal

- Kunsten å jubilere. Den norske kyrkja og grunnlovsjubileet. Foredrag Uranienborg Kirkeakademi, Oslo. 18. mars.
- Mellom kirke og bedehus. Trosopplæringsreformen og de frivillige kristne organisasjonene. Konferanse for Trosopplæringsreformens kompetansenettverk, Diakonhjemmet Høgskole. 29. april.
- The Bicentenary of the Norwegian Constitution; and some Reflections about the Celebration in Finland 2017. Foredrag for finsk delegasjon som planlegg historisk jubileum, Stortinget. 16. mai.
- Allehelgensfeiringa og Den norske kyrkja. Foredrag for tilsette i Asker og Bærum prosti, Asker 23. september.

Årsmelding er vedtatt på KIFO styremøte 5. mars 2015.

KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning. Postboks 45 Vinderen, 0319 Oslo
Org.no. 977 553 989 E-post kifo@kifo.no www.kifo.no